

DEZVOLTAREA COLECȚIEI DE LITERATURĂ ȘTIINȚIFICĂ ÎN RAPORT CU CERINȚELE INFORMAȚIONALE ALE UTILIZATORILOR

Tatiana SUMAN

Colecția Literatura Științifică, Biblioteca U.T.M.

Colecția de literatură științifică este o unitate de bază în structura fondului documentar al Bibliotecii UTM. Dezvoltarea colecției este orientată preponderent spre asigurarea disciplinelor de studiu cu publicații noi. Analiza dotării cu literatură a disciplinelor noi „Etica profesională și bazele comunicării” și „Design industrial” a demonstrat receptivitatea și operativitatea serviciului „Colecția literaturii științifice” privind acoperirea documentară a cerințelor utilizatorilor, orientarea achiziției cu scop precis vis-a-vis de sugestiile personalului didactic.

Cuvinte cheie: Biblioteca UTM, colecția literatura științifică, statistica colecției, analiza colecției, servirea utilizatorilor, disciplina Etica profesională, disciplina Design industrial, ediții periodice.

Fiecare bibliotecă își constituie colecțiile în funcție de utilizatorii specifici, cei, pentru care biblioteca a fost creată și funcționează.

Biblioteca unei instituții de învățământ, de exemplu cum este Biblioteca UTM, își constituie colecțiile pentru sprijinirea proiectelor educative ale instituției, în funcție de programele de învățământ și cercetare.

Cele două mari categorii de utilizatori de informație ai bibliotecii UTM sunt studenții și cadrele didactice. Ne întrebăm dacă tipul și nivelul colecțiilor corespund intereselor acestora. Pentru a răspunde la întrebarea dată am efectuat o analiză a colecției de literatură științifică.

O să relatăm ce reprezintă colecția de literatură științifică.

La Biblioteca UTM colecția dată conservă și valorifică peste 60 mii volume de carte, circa 200 titluri de reviste științifice în limba română, rusă și în alte limbi moderne, în diferite domenii de activitate a societății umane.

Prin structura și mărimea colecțiilor deținute, prin specificul produselor serviciilor oferite, colecția științifică este o colecție enciclopedică și este la dispoziția tuturor facultăților universității. De la întemeierea colecției științifice achiziția de carte s-a axat pe lucrările de referință – enciclopedii, dicționare, ghiduri; lucrări științifice – monografii, tratate, antologii, materialele conferințelor științifice. De asemenea, se ține cont și de lucrările cu caracter didactic – manuale, cursuri universitare. În cadrul acestei colecții este evidențiată subcolecția lucrărilor profesorilor UTM. Din anul 2002 colecția științifică depozitează și asigură utilizatorii cu ediții speciale și documente normative-tehnice, cum ar fi standardele în vigoare și cataloagele industriale.

Actualmente, colecția științifică are statutul de colecție de arhivă. Majoritatea publicațiilor se află în depozite închise. Materialele din această colecție nu pot fi împrumutate la domiciliu, ci pot fi consultate în sediul bibliotecii, la sala de lectură.

Pentru acces liber la raft se propun numai edițiile periodice curente din sala de lectură. Tot aici este organizată o mini-mediatecă, cu 5 stații electronice de lucru. Conform statisticii vizitelor - 30 din 100 se referă la utilizarea calculatoarelor. Studenții și personalul didactic au acces complet la rețeaua Internet și pot fi sprijiniți și asistați de către personalul serviciului cu privire la regăsirea informației necesare și utilizarea catalogului electronic OPAC (On-line Public Acces Catalog), ce poate fi consultat local și la distanță, care reflectă colecțiile bibliotecii UTM începând cu anul 2002. În serviciu se lucrează asupra introducerii literaturii retrospective în catalogul electronic, ce va comunica valoarea în întregime a colecției de literatură științifică.

Pentru a consulta materialele care nu sunt disponibile în biblioteca UTM, utilizatorii, și anume corpul profesoral – didactic, au la dispoziție împrumutul interbibliotecar, efectuat prin intermediul Bibliotecii Naționale – Centrul Republican de Împrumut Interbibliotecar. Actualmente este restabilit și împrumutul internațional, dar se va înfăptui contra-plată din contul utilizatorilor.

Punctul de plecare și punctul final în achiziție sunt utilizatorii cu nevoile lor documentare, de care orice bibliotecă, mare sau mică, științifică sau publică trebuie să țină seama.

Utilizatorii sunt acei care impulsionează, îndeosebi, dezvoltarea și îmbunătățirea colecțiilor.

Cunoașterea deplină a cerințelor utilizatorilor unei biblioteci universitare se poate realiza doar în baza analizei mai multor surse cum sunt:

- planurile și temele de cercetare științifică din cadrul facultăților;
- bibliografiile facultative și obligatorii pentru fiecare disciplină;
- caietele de sugestii, aflate în sălile de lectură;
- sugestiile personale ale cadrelor didactice;
- cerințele neonorate ale utilizatorilor.

Vom demonstra cum concordăm achizițiile cu cerințele informaționale ale utilizatorilor, luând ca exemplu analiza colecțiilor vizavi de disciplinele de studiu:

1. *Etica profesională și bazele comunicării.*
2. *Design industrial.*

Disciplina – ***Etica profesională și bazele comunicării*** - este introdusă în planurile de studiu în conformitate cu strategia generală a UTM, care este orientată spre alinierea învățământului ingineresc la rigorile Procesului de la Bologna.

Cu apariția unei discipline noi, desigur, au apărut cerințe neonorate ale beneficiarilor, mai cu seamă că disciplina este predată la toate 10 facultăți existente la universitate.

Prin colecțiile și specificul serviciilor acordate, *Colecția de Literatură Științifică* a resimțit necesitatea acoperirii acestor cerințe neonorate. Ca reper au fost sugestiile cadrelor didactice de la catedra *Științe Socio-Umane*. În colaborare au fost studiate planurile și temele disciplinei în cauză, precum și bibliografiile facultative.

În acord cu serviciul *Completare și Evidența Colecțiilor* au fost achiziționate un șir de documente de valoare, printre care enumerăm:

1. Crăciun, Dan. *Etica în afaceri*. București: Ed. ASE, 2005;
2. Singer, Peter. *Tratat de etică*. Iași: Polirom, 2006;
3. Sabath, Ann Marie. *Codul bunelor maniere în afaceri*. București, 2000;

4. Gross, Ștefan. Comportament inteligent pentru succes garantat. București: Ed. Tehnică, 2000;
5. Popescu, Doina. Cultura organizațională și etica în afaceri. București: Editura ASE, 2006;
6. Palii, Alexei. Cultura comunicării. Chișinău: Epigraf, 1999.

În total, cartea nouă de etică alcătuiește 18 titluri, achiziționate în ultimii doi ani. Cele mai solicitate s-au adevărit ultimele două surse informaționale nominalizate mai sus. Acestea sunt concepute ca un sistem încheiat de prelegeri, fiind, în acest sens, recomandate studenților de la anii 1 și 2 ai tuturor facultăților la care în prezent se predă un curs de etică profesională și bazele comunicării.

Cei mai activi utilizatori sunt studenții facultăților TMIA, CIM, IMCM și IMM.

Pentru familiarizarea studenților cu sursele documentare achiziționate au fost organizate două expoziții tematice de carte, prezentate în cadrul manifestărilor informativ-culturale ale Catedrei Științe Socio-Umane (ȘSU).

Prima expoziție a avut loc în decembrie 2007 cu genericul *Formarea calităților omenești – spirit întreprinzător* și a oglindit 50 de volume din achizițiile noi din domeniile psihologiei, filosofiei și economiei aflate în strânsă legătură cu etica, comunicarea și cultura generală. Cea de a doua a fost realizată recent, 14 noiembrie 2008, cu genericul *Dezvoltarea socio-politică pentru bunăstarea cetățeanului*, în cadrul Centrului Cultural-educational, care activează sub egida Catedrei ȘSU.

Evaluând situația completării colecțiilor în domeniul eticii, catedra ȘSU a recomandat să se multiplice numărul de exemplare (câte 2-3 pentru fiecare facultate) a unor titluri de carte cum ar fi:

- Popescu, Doina. Cultura organizațională și etica în afaceri. București: Ed. ASE, 2006;
- Marian, L. Etica și responsabilitatea managerială. Tîrgu-Mureș, 2002.

Designul industrial, la fel, este o specialitate relativ nouă; aici ne-am confruntat cu aceleași probleme ca și în cazul eticii.

În ce privește achiziția, cărți s-au procurat mai puține, deși acestea sunt valoroase.

În total, cărțile noi achiziționate pentru specialitatea *Designul Industrial* constituie 35 volume. Solicităților mai frecvente sunt expuse următoarele surse:

- Papanek, V. Design pentru lumea reală. București: Ed. Tehnică, 1997;
- Azzouz, A. Conceptele de modelare și elemente de strategie în designul industrial. Chișinău: Tehnica-Info, 2001.

Cel mai mare sprijin în studierea designului sunt edițiile periodice, pe care le abonăm deja 5 ani, în total 18 titluri în limbile română și rusă, ce constituie 560 de exemplare. Fiecărui student de la specialitate îi revin câte 40 de documente. Cele mai frecvent solicitate sunt revistele în limba română: *Casa Lux*, *Domus*, *Arhitect Design*, precum și în limba rusă cum ar fi: *Архидом*, *Интерьер-Дизайн*, *Ландшафтный дизайн* etc. Este apreciabil că revistele sunt expuse accesului liber la raft, ceea ce facilitează servirea utilizatorilor.

Și în cazul disciplinei date colaborăm cu cadrele didactice de la Catedra PFMA, care asigură procesul didactic la specialitatea *Design industrial*. Solicităm opinia profesorilor privind titlurile cărților și revistelor preconizate pentru achiziționare.

În cadrul Zilelor de Informare, care se produc trimestrial în sala de lectură, beneficiem de susținerea catedrei, care interesează grupele de studiu pentru vizualizarea și consultarea documentelor noi. Pentru feed-back propunem exprimarea scrisă a opiniilor utilizatorilor.

În scopul îmbunătățirii lucrului cu colecția de literatură științifică, ar fi bine ca aceasta să fie divizată în două părți:

- colecția de bază, care este solicitată mai frecvent și
- colecția suplimentară, care reprezintă partea rar solicitată.

Am dori să dispunem de spațiu pentru prima parte, ca colecția de bază să fie pusă la acces liber. Este nevoie de spațiu și pentru depozitarea edițiilor seriale din anii precedenți.

O altă problemă ține de baza tehnico-materială: tehnica electronică este depășită, ceea ce diminuează accesul beneficiarilor la informație și trezește nemulțumirea lor.

La ordinea de zi rămâne problema completării colecției cu exemplarul unic obligatoriu intrat în biblioteca universității, care nu depinde numai de decizia administrației bibliotecii, dar și de acordul profesorilor, a Senatului UTM.

Din cele expuse mai sus conchidem :

1. Serviciul *Colecția Literatura Științifică* este receptivă la schimbările procesului de învățământ, asigurând acoperirea informațională a domeniilor noi de studiu;
2. Biblioteca universității trebuie să efectueze permanent analiza utilizării documentelor procurate pentru a elucida eficiența achiziției;
3. Menținerea relațiilor de parteneriat cu utilizatorii în politica de achiziție duce la un rezultat pozitiv în ceea ce privește calitatea colecției;
4. O bibliotecă universitară creează imaginea în întregime a instituției, de aceea ea trebuie să fie amenajată în spații adecvate și atractive, dotată cu tehnică electronică de performanță și cu o colecție de carte bine organizată și dezvoltată.